Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0525U000136

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 17-03-2025

Статус: Підтверджена МОН

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ №962 від 03.07.2025

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Єгіозар'ян Артур Генріхович

2. Artur H. Yehiozar"yan

Кваліфікація: к. держ.упр., 25.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0006-2245-8858

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 08.00.04

Назва наукової спеціальності: Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 18-03-2025

Спеціальність за освітою: Фінанси та кредит

Місце роботи здобувача: Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497199

Місцезнаходження: вул. Тваринників, буд. 1-а, Харків, Харківський р-н., 61026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 65.356.02

Повне найменування юридичної особи: Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497199

Місцезнаходження: вул. Тваринників, буд. 1-а, Харків, Харківський р-н., 61026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497199

Місцезнаходження: вул. Тваринників, буд. 1-а, Харків, Харківський р-н., 61026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.81, 06.81.12

Тема дисертації:

1. Розвиток систем моніторингу, діагностики та контролінгу в менеджменті суб'єктів аграрного бізнесу: теорія, методологія, практика

2. Development of monitoring, diagnostics and controlling systems in the management of agribusiness entities: theory, methodology, practice

Реферат/анотація:

1. Дисертаційна робота присвячена вирішенню складної наукової проблеми теоретичного, методологічного, методичного та прикладного обґрунтування формування комплексної системи моніторингу, діагностики та контролінгу в менеджменті суб'єктів аграрного бізнесу. Вивчено генезис понятійно-категоріального апарату моніторингу, діагностики та контролінгу в менеджменті суб'єктів аграрного бізнесу. Розроблено концепцію формування якісно нової гнучкої підсистеми внутрішньогосподарського контролю у системі управління підприємством. Обґрунтовано механізм дотримання фінансово-економічної безпеки у системі управління підприємством на засадах використання інструментів моніторингу, діагностики та контролінгу. Визначено засади формування ефективної інформаційно- аналітичної підсистеми моніторингу, діагностики та

контролінгу в менеджменті суб'єктів аграрного бізнесу. Обґрунтовано методологічні засади моніторингу, діагностики та контролінгу в менеджменті суб'єктів аграрного бізнесу. Розроблено методичний підхід до здійснення моніторингу результатів діяльності суб'єктів аграрного бізнесу. Обґрунтовано концепцію побудови та функціонування системи моніторингу, діагностики та контролінгу в менеджменті суб'єктів аграрного бізнесу. Визначено методичний інструментарій оцінки ризиків в менеджменті підприємств-суб'єктів аграрного бізнесу. Ідентифіковано організаційні засади моніторингу, діагностики та контролінгу в менеджменті суб'єктів аграрного бізнесу. Обґрунтовано архітектуру та архітектоніку механізмів та систем моніторингу, діагностики та контролінгу в менеджменті суб'єктів аграрного бізнесу. В роботі розроблено концепцію створення адаптивної підсистеми внутрішньогосподарського контролю в системі управління аграрними підприємствами. Обґрунтовано архітектоніку механізму фінансово-економічної безпеки як складову частину системи управління підприємством. Визначено підходи та процедури формування ефективної інформаційно-аналітичної підсистеми системи моніторингу й контролю фінансово-економічних результатів діяльності суб'єктів аграрного бізнесу, яка поєднує в собі всі види інформації - економічну, ринкову, соціологічну, демографічну тощо, містить канали інформації з необхідною надійністю, швидкістю передачі й пропускною здатністю, включає в себе систему методів та засобів для збору інформації й підготовки управлінських рішень. Удосконалено методологічну основу для моніторингу, діагностики та контролінгу результатів діяльності аграрних підприємств, яка поєднує загальнонаукові принципи пізнання з локальними підходами до фінансово-господарського контролю на основі застосування класифікації методичних прийомів контролю фінансово-економічних результатів, враховуючи їх логічну послідовність з ідентифікацією ключових вимог та напрямів розвитку аналітичного інструментарію з визначенням системи показників і критеріїв, що дозволяють комплексно оцінювати фінансово-економічний стан підприємства. Обґрунтовано концептуальні засади корпоративної фінансової діагностики, адаптовану для оцінки фінансово-економічної стабільності суб'єктів аграрного бізнесу, які сприяють розвитку наукових підходів у цій сфері, передбачають використання розвиненої системи показників фінансової стабільності з ідентифікацією взаємозв'язку із рентабельністю власного капіталу та рівнем кредитування, а також дозволяє оцінити перспективи розширення діяльності через залучення позикових коштів на основі реалізації моделі розрахунку ефекту фінансового левериджу з використанням показника рентабельності джерел фінансування. Розвинуто методологічні засади моніторингу фінансової стабільності аграрних підприємств через виокремлення ринкових та специфічних факторів їх фінансової неспроможності на основі розвитку інструментів моніторингу у фінансовому та нефінансовому напрямах з детальним розкриттям їх змісту та розробкою моделі індексів, які засновані на теоретичних і емпіричних підходах до прогнозування фінансової неспроможності підприємств. методичний підхід до оцінки реабілітаційного потенціалу підприємства, в основу якого покладено метод ітерацій, що дозволяє враховувати специфіку роботи неплатоспроможних компаній, з обов'язковим обмеженням періоду оцінки лише тривалістю реабілітаційних заходів, а також включенням механізму зворотного потоку, що дозволяє більш точно відстежувати динаміку фінансового відновлення підприємства.

2. The thesis is devoted to solving the complex scientific problem of theoretical, methodological, methodical and applied substantiation of the formation of a comprehensive system of monitoring, diagnostics and controlling in the management of agrarian business entities. The genesis of the conceptual and categorical apparatus of monitoring, diagnostics and controlling in the management of agrarian business entities has been studied. The concept of forming a qualitatively new flexible subsystem of internal control in the enterprise management system has been developed. The mechanism of maintaining financial and economic security in the enterprise management system based on the use of monitoring, diagnostics and controlling tools has been substantiated. The principles of forming an effective information and analytical subsystem of monitoring, diagnostics and controlling in the management of agrarian business entities have been determined. The methodological principles of monitoring, diagnostics and controlling in the management of agrarian business entities have been substantiated. A methodical approach to monitoring the results of the activities of agrarian business entities has been developed. The concept of building and functioning of a monitoring, diagnostics and controlling system in the management of agrarian

business entities has been substantiated. The methodological tools for assessing risks in the management of agrarian business entities have been defined. The organizational principles of monitoring, diagnostics and controlling in the management of agrarian business entities have been identified. The architecture and architectonics of mechanisms and systems for monitoring, diagnostics and controlling in the management of agrarian business entities have been substantiated. The work has developed a concept for creating an adaptive subsystem of internal control in the management system of agrarian enterprises. The architecture of the financial and economic security mechanism as a component of the enterprise management system is substantiated. The approaches and procedures for forming an effective information and analytical subsystem of the system for monitoring and controlling the financial and economic results of the activities of agricultural business entities are determined, which combines all types of information - economic, market, sociological, demographic, etc., contains information channels with the necessary reliability, transmission speed and bandwidth, includes a system of methods and means for collecting information and preparing management decisions. The methodological basis for monitoring, diagnosing and controlling the results of the activities of agricultural enterprises has been improved, which combines general scientific principles of cognition with local approaches to financial and economic control based on the application of the classification of methodological techniques for controlling financial and economic results, taking into account their logical sequence with the identification of key requirements and areas of development of analytical tools with the definition of a system of indicators and criteria that allow for a comprehensive assessment of the financial and economic condition of the enterprise. The conceptual principles of corporate financial diagnostics have been substantiated, adapted to assess the financial and economic stability of agricultural business entities, which contribute to the development of scientific approaches in this area, provide for the use of a developed system of financial stability indicators with the identification of the relationship with the profitability of equity and the level of lending, and also allows assessing the prospects for expanding activities through the attraction of borrowed funds based on the implementation of a model for calculating the effect of financial leverage using an indicator of the profitability of financing sources. Methodological principles for monitoring the financial stability of agricultural enterprises have been developed through the identification of market and specific factors of their financial insolvency based on the development of monitoring tools in the financial and non-financial areas with a detailed disclosure of their content and the development of an index model based on theoretical and empirical approaches to predicting the financial insolvency of enterprises. A methodological approach to assessing the rehabilitation potential of an enterprise, based on the iteration method, which allows taking into account the specifics of the work of insolvent companies, with a mandatory limitation of the assessment period only to the duration of rehabilitation measures, as well as the inclusion of a reverse flow mechanism, which allows for more accurate tracking of the dynamics of the enterprise's financial recovery.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Єгіозар'ян, А. Дослідження ролі моніторингу та контролінгу в системі в управління підприємством. Modeling the development of the economic systems. 2024. № 3. P. 388-393. DOI: https://doi.org/10.31891/mdes/2024- 13-54
- Носач Н.М., Єгіозар'ян А. Г., Полякова Є.С. Теоретичні засади поняття «контролінг» в системі менеджменту суб'єктів економічних відносин. Економічний простір. 2024. №193. С. 116-123. DOI:

https://doi.org/10.30838/EP.193.116-123
- Носач Н.М., Єгіозар'ян А. Г., Полякова Є.С. Теоретичні аспекти моніторингу в системі менеджменту суб'єктів економічних відносин. Бізнес Інформ. 2024. №9. С. 437-442. DOI: https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-9-437-442
- Єгіозар'ян А. Г. Дослідження підходів до визначення поняття «контролінг» в контексті управління агропромисловим підприємством. Енергозбереження. Енергетика. Енергоаудит. №9(199) 2024. С. 134-144. https://doi.org/10.20998/2313-8890.2024.09.11
- Yehiozarian A. Role of monitoring and controlling in enterprise management systems. Innovation and Sustainability. 2024. 4(3). P. 186-193. DOI: https://doi.org/10.31649/ins.2024.3.186.193
- Polyakova Y., Lypovyi D., Yehiozarian A. (2023). Management Solutions for the Innovative Development of Enterprises Using a Controlling System with Information and Analytical Support. Baltic Journal of Economic Studies. 2023. Vol. 9(5). P. 223-229. DOI: https://doi.org/10.30525/2256- 0742/2023-9-5-223-229

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: підвищення продуктивності праці

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0124U001624

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Микитась Аркадій Вікторович

2. Arkadii V. Mykytas

Кваліфікація: д. е. н., доц., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7059-9205

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний біотехнологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44234755

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 44, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Орєхова Альвіна Іванівна

2. Alvina I. Oriekhova

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 04718013

Місцезнаходження: вул. Герасима Кондратьєва, буд. 160, Суми, Сумський р-н., 40021, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Другова Олена Сергіївна

2. Olena S. Druhova

Кваліфікація: д. е. н., доц., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2404-1910

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 9-а, Харків, Харківський р-н., 61166, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ужва Алла Миколаївна

2. Alla M. Uzhva

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5239-5516

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Код за ЄДРПОУ: 23623471

Місцезнаходження: вул. 68 Десантників, буд. 10, Миколаїв, Миколаївський р-н., 54003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Маренич Тетяна Григорівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Маренич Тетяна Григорівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Олена Смігунова
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна

